

Sygn. akt VI Gz 125/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Andrzej Borucki**

Sędziowie: **SO Beata Hass-Kloc (spr.)**

SO Marta Zalewska

Protokolant: asystent sędziego Joanna Gołąbek

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **J. K.**

z udziałem **(...) S.A. z siedzibą w (...) S.A. z siedzibą w P.**

o ustalenie ceny akcji

w przedmiocie zażaleń: 1) J. K., 2) (...) S.A. i 3) (...) S.A. na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydział XII Gospodarczy z dnia 15 kwietnia 2016 r., sygn. akt RZ XII Ns Rej. KRS (...)

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

I. przyznać biegłemu J. J. wynagrodzenie za sporządzoną opinię w kwocie 12 492,48 zł (dwanaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt dwa złote 48/100),

II. oddalić wniosek w pozostałym zakresie,

2. oddalić zażalenia : J. K., (...) S.A. i (...) S.A. w pozostałej części,

3. koszty postępowania zażaleniowego wzajemnie znosi.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2016 r. sygn. RZ XII Ns Rej. KRS (...) Sąd Rejonowy w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego przyznał biegłemu J. J. kwotę 18 978,96 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzoną opinię w sprawie sygn. RZ XII Ns Rej. KRS (...).

Ustalając wysokość wynagrodzenia Sąd oparł się na przedstawionym przez biegłego rachunku, uznając, że zadeklarowany przez biegłego nakład pracy i czas poświęcony na sporządzenie opinii jest uzasadniony biorąc pod uwagę jej przedmiot. Sąd wskazał, że opinia biegłego nie miała charakteru standardowego, jej sporządzenie wymagało analizy szeregu dokumentów finansowo – księgowych a biegły musiał uwzględnić w niej kilka metod wyceny co miało przełożenie w pracochłonności nad opinią.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone przez uczestników: (...) S.A. (k. 4644-4648) , (...) S.A. (k. 4657-4660), wnioskodawcę J. K. (k. 4668-4669).

Zarzuty skarżących skupiły się w zasadniczej mierze na kwestionowaniu czasu pracy przyjętego przez biegłego do wyliczenia wynagrodzenia wskazując liczbę 632 godzin pracy jako zawyżoną. W tym zakresie skarżący zarzucali Sądowi I instancji zaniechanie przeprowadzenia weryfikacji przedstawionej przez biegłego karty pracy i naruszenie przez Sąd przepisów: art. 233 kpc, 89 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Niezależnie od zarzutów dotyczących wysokości przyznanego biegłemu wynagrodzenia uczestnik (...) S.A. zarzucił naruszenie przez Sąd Rejonowy przepisu art. 108¹ w zw. z art. 13§2 kpc poprzez wydanie postanowienia o przyznaniu biegłemu wynagrodzenia po prawomocnym zakończeniu postępowania i wygenerowaniu tym samym nowych kosztów postępowania wznawianego, podczas gdy przepis ten pozwala jedynie na obciążenie uczestnika po zakończeniu postępowania kosztami które istniały i zostały poniesione przez Skarb Państwa bądź przez drugą stronę przed zakończeniem postępowania.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący: (...) S.A. (k. 4644-4648) , (...) S.A. (k. 4657-4660), wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, zaś wnioskodawca J. K. o jego zmianę i przyznanie biegłemu wynagrodzenia w kwocie 5476 zł. Skarżący wnieśli także o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego wg. norm przepisanych.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Zażalenia skarżących zasługiwały na częściowe uwzględnienie.

Odnosząc się na wstępie do kwestionowanej przez uczestnika (...) S.A. podstawy prawnej wydania zaskarżonego postanowienia wskazać należy, że podstawą tą był przepis art. 288 kpc oraz art. 89 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.) zgodnie z którymi biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za wykonaną pracę. Biegły sądowy powołany w sprawie RZ XII Ns Re.KRS (...) bezsprzecznie zrealizował zlecenie Sądu I instancji polegające na opracowaniu opinii zgodnie z tezą dowodową. W związku z powyższym obowiązkiem Sądu Rejonowego było przyznać mu należne wynagrodzenie. Natomiast przepisy art. 108¹ w zw. z art. 13§2 kpc do których odwołuje się skarżący stanowią podstawę dla sanowania uchybień sądu w zakresie poboru i kontroli uiszczania kosztów sądowych i umożliwiają, nawet po prawomocnym zakończeniu postępowania, obciążenie nimi strony, czego jednak zaskarżone postanowienie nie dotyczy.

W powyższym postanowieniu Sąd I instancji nie orzekł o zasadzie ponoszenia kosztów powstałych w sprawie , ani o podmiocie obowiązującym do ich uiszczenia, wobec czego nie może być mowy o naruszeniu art. 108¹ kpc na tym etapie postępowania.

Odnosząc się natomiast do zarzutów skarżących kwestionujących wysokość przyznanego biegłemu wynagrodzenia to Sąd Okręgowy uznał je za częściowo zasadne.

Ich ocenę należy zacząć od tego, że weryfikacja wysokości żądanego wynagrodzenia dopuszczalna jest pod kątem kryteriów określonych w przepisie art. 89 ust. 2 w/w ustawy, i to tylko wówczas, gdy zostaną przedstawione uzasadnione zastrzeżenia co do wskazanych przez biegłego czynności i czasu zużytego na ich wykonanie. Jeżeli nie istnieją ogólnie obowiązujące normy czasu wykonania danej czynności, kwestionowanie rachunku biegłego na tej podstawie, że czynność wymagała mniej czasu, niż to wykazano w rachunku, może być skuteczne tylko wtedy, gdy podane w rachunku ilości zużytego czasu są tak jaskrawo wygórowane, iż opierając się na zwykłym doświadczeniu życiowym można od razu stwierdzić, że biegły niewątpliwie zużył znacznie mniej czasu, niż podaje w rachunku. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu I Wydział Cywilny z dnia 28 czerwca 2013 r., I ACz 1035/13, Legalis nr 746295; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2013 r., I ACz 87/13, LEX nr 1264420).

Mając na uwadze powyższe wypada zauważyć, że z załączonej przez biegłego do rachunku karty pracy wynika, że łączny czas wykonania opinii wyniósł 632 godziny i obejmował: czynności przygotowawcze - 46 godzin, na które złożyło się zapoznanie z dokumentami sukcesywnie nadsyłanymi biegłemu przez Zarząd (...) SA i badanie ich przydatności do opinii, czynności badawcze które zajęły biegłemu łącznie 510 godzin i opracowanie opinii które zajęło 76 godzin. Jedną godzinę swojej pracy biegły wycenił na 30,03 zł.

Dokonując analizy karty pracy biegłego Sąd Okręgowy uznał, że doszło do zawyżenia czasu pracy potrzebnego do sporządzenia opinii. W świetle wyżej powołanego art. 89 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych (...) kryteria jakimi powinien się kierować Sąd przyznając biegłemu wynagrodzenie za wykonaną pracę stanowią: kwalifikacje biegłego, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy.

Wskazać należy, że karta pracy biegłego podlega badaniu przez sąd, które jest dokonywane pod kątem celowości (potrzeby) podanych w karcie czynności z punktu widzenia sporządzonej opinii oraz zasadności poświęcenia na tę czynność czasu podanego przez biegłego (por. postanowienie SA w Krakowie z dnia 28 sierpnia 2012 r., I ACZ 12/06, niepubl.).

Zgodzić się należy z Sądem I instancji, że sporządzona przez biegłego opinia nie ma charakteru standardowego, zaś konieczność analizy szeregu dokumentów finansowo – księgowych oraz uwzględnienie przy jej sporządzeniu kilku metod wyceny stanowiło czynność pracochłonną i wymagającą znacznego nakładu pracy. Niemniej jednak trudno uznać, że łączny czas sporządzenia opinii to 632 godziny. Należy w tym miejscu podkreślić, że biegły sądowy jest z założenia specjalistą w swej dziedzinie i z natury rzeczy posiada wiadomości specjalne, dzięki czemu sądy zlecają mu sporządzenie opinii. Trudno więc przypuszczać, by biegły, legitymujący się wieloletnim doświadczeniem w omawianej dziedzinie zmuszony był poświęcić, aż tyle godzin na analizę i badanie sprawy z pewnością bowiem z zagadnieniami tymi stykał się w przeszłości a zatem sporządzając opinię bazował na posiadanej wiedzy i doświadczeniu. Zauważyć należy, że biegły, po doręczeniu mu odpisów zażaleń w żaden sposób nie odniósł się do zarzutów zgłoszonych przez strony.

Mając na uwadze wskazane wyżej okoliczności, w ocenie Sądu Okręgowego nakład czasu pracy niezbędny na realizację przedmiotowej opinii powinien zamknąć się łącznie w 416 godzinach, uwzględniając, że biegły realizował przedmiotową opinię w przedziale czasowym od 28.03.2013 r. do 16.06.2013 r. Przyjęta przez Sąd liczba godzin zakłada, że biegły w powyższym okresie czasowym realizował opinię w okresie 52 dni roboczych przez 8 godzin dziennie. Przyjęta przez biegłego stawka godzinowa 30,03 zł stanowiąca podstawę wyliczenia wynagrodzenia została ustalona zgodnie z obowiązującymi przepisami i brak było podstaw do jej obniżenia biorąc pod uwagę doświadczenie biegłego i złożoność opinii.

W tym stanie rzeczy, po dokonaniu weryfikacji zasadnym było, w ocenie Sądu Okręgowego przyznanie biegłemu wynagrodzenia odpowiadającego łącznie nakładowi 416 godzin jego pracy, co odpowiada kwocie wynagrodzenia w wysokości 12 492,48 zł o czym orzekł Sąd jak w pkt. I postanowienia na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc oddalając wniosek w pozostałym w dalszej części.

W pozostałym zakresie zażalenie skarżących podlegało oddaleniu jako niezasadne na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc (pkt. II postanowienia).

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na zasadzie art. 520 kpc i 108 kpc (punkt III) (por. postanowienie SN z dnia 09.12.1999r, III CKN 497/98).